

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
Variables Related Sufficiency Living Behaviors of Mathayom Suksa 3
Students under the Secondary Educational Service Area Office 28

กุสุมาลย์ สมประสงค์¹ เชวณัฏฐา เชื้อสาธิต² และชนชัย เชื้อสาธิต³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 400 คน ตัวแปรพยากรณ์มี 7 ตัวแปรได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน ความเชื่ออำนาจภายในตน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน แรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์ และเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง ตัวแปรเกณฑ์คือพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวแปร ร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนได้ร้อยละ 61
2. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนมี 3 ตัวแปรได้แก่ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง และความเชื่ออำนาจภายในตน
3. สมการพยากรณ์พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน เขียนในรูปคะแนนดิบได้คือ พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน = $32.92 + 0.72(\text{การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน}) + 0.51(\text{เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง}) + 0.21(\text{ความเชื่ออำนาจภายในตน})$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน คือ $Z_{\text{พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน}} = 0.48Z_{\text{การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน}} + 0.31Z_{\text{เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง}} + 0.13Z_{\text{ความเชื่ออำนาจภายในตน}}$

คำสำคัญ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
74 หมู่ 4 บ้านกุดขุ่น ต.กุดเชียงหมี อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร 35120 E-mail : kusara1324@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

³ รองศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this research were to investigate the variables which related to Sufficiency living behaviors of Mathayom Suksa 3 students. The samples were 400 Mathayom Suksa 3 Students under the Secondary Educational Service Area Office 28 in the second semester, academic year 2014. There were seven predicted variables, namely : Authoritative parenting, Receiving sufficiency model, Social support, Belief in internal locus of control, Future-orientation and self-control, Need for achievement, and Attitude toward Sufficiency living behaviors. The criterion variables were Sufficiency living behaviors of Mathayom Suksa 3 students.

The research findings were as follows :

1. The seven predicted variables altogether could explain the variance of the scores of Sufficiency living behaviors of the students 61 percent.
2. There were the three best predicted variables of Sufficiency living behaviors of the students, namely : Future-orientation and self-control, Attitude toward Sufficiency living behaviors, and Belief in internal locus of control.
3. The equation predicting Sufficiency living behaviors of the students written in raw scores was Sufficiency living behaviors = $32.92 + 0.72 (\text{Future-orientation and self-control}) + 0.51 (\text{Attitude toward Sufficiency living behaviors}) + 0.21 (\text{Belief in internal locus of control})$. The equation in standard scores of Sufficiency living behaviors of the students was $Z_{\text{Sufficiency living behaviors}} = 0.48Z_{\text{Future-orientation and self-control}} + 0.31Z_{\text{Attitude toward sufficiency living behaviors}} + 0.13Z_{\text{Belief in internal locus of control}}$

Keywords Variables Related to, Sufficiency Living Behaviours, Mathayom Suksa 3 Students

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำริแก่ชาวไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. 2517 และถูกพูดถึงอย่างชัดเจนในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจพอเพียงมีบทบาทต่อการกำหนด อุดมการณ์การพัฒนาของประเทศ โดยเชื่อมโยงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับวัฒนธรรมชุมชน ซึ่งเคยถูกเสนอมาก่อนหน้า โดยองค์กรนอกภาครัฐจำนวนหนึ่งนับตั้งแต่พุทธทศวรรษ 2520 และได้ช่วยให้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่รู้จัก อย่างกว้างขวางในสังคมไทย (สุเมธ ตันติเวชกุล 2552 : 52) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และได้จัดทำเป็นบทความเรื่อง "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" และได้้นำความกราบบังคมทูล ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำบทความที่ทรงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2545 : 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วนในสังคมไทยยังเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554 : 1) ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศมาก หากประชาชนคนในชาติมีความเป็นอยู่ที่ดีมีพฤติกรรมการดำรงตนอย่างพอเพียงตามแนวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแล้วประเทศย่อมเจริญก้าวหน้าไปไม่ได้อดร้อน เพราะปัญหาที่สำคัญและมีผลกระทบต่อประชาชนในสังคมไทยก็คงจะหนีไม่พ้นปัญหาทางเศรษฐกิจ ดังวิกฤตต้มยำกุ้ง พ.ศ. 2540 ที่เป็นช่วงวิกฤตการณ์การเงิน ซึ่งส่งผลกระทบถึงหลายประเทศในทวีปเอเชีย (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี 2558 : 1) ภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้มีการหยิบยกเอาปรัชญาหรือแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปฏิบัติใช้เป็นหลักแนวคิดที่สำคัญที่คนไทยทุกคนทุกระดับสามารถนำไปปฏิบัติได้ในทุกๆ เรื่องทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันและการศึกษาเล่าเรียน แต่ในปัจจุบันเด็กมีมุมมองในเรื่องการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียงว่าเป็นเรื่องของขานา คนจน หรือเฉพาะผู้ใหญ่เท่านั้น ไม่ใช่เรื่องของเด็กที่จะมารู้หรือปฏิบัติและไม่นำมาใช้ในการดำเนินชีวิต เพราะฉะนั้นควรปลูกฝังความคิดและให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนเสียใหม่ แล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้ตนเองเพราะจะได้มีภูมิคุ้มกันจากสภาพปัจจุบันที่ความเจริญทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีทุกรูปแบบหลั่งไหลเข้ามาสู่เยาวชนโดยขาดการกลั่นกรอง ก่อเกิดลัทธิวัตถุนิยม บริโภคนิยมของฟุ่มเฟือย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและบุตรหลานเป็นไปอย่างห่างเหิน ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมให้วัตถุสิ่งของฟุ่มเฟือยในการบริโภคแทนความรักที่มีต่อบุตรหลาน มองข้ามความต้องการทางด้านจิตใจและความเอื้ออาทรต่อกันในครอบครัว เป็นสังคมแปลกแยก มีช่องว่างระหว่างชนชั้น ซึ่งช่องว่างนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมไม่สมานฉันท์ เพราะนับวันคนในสังคมยังมีค่านิยมในเรื่องวัตถุ ชื่นชอบการใช้ของที่มีราคาแพง อยากได้ อยากมีเหมือนคนอื่น ยกย่องคนมีเงิน คนที่มีตำแหน่งสูง (สมพร เทพสิทธา 2546 : 23)

สื่อสารสนเทศ ข่าวสารต่างๆ ที่มีแพร่หลายและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เยาวชนเกิดความสับสนและไม่แน่ใจในลักษณะการดำเนินชีวิตของตนเอง หรือค่านิยมที่มักมองว่าสิ่งดีๆ มากมายที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ เป็นเรื่องตกยุคไม่ทันสมัย (เกษม วัฒนชัย 2550 : 11) ยิ่งเมื่อได้รับทราบถึงสถานการณ์วัยรุ่นไทยในพฤติกรรมการดำรงชีวิตปัจจุบันพบว่าเด็กเยาวชนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาถึงอุดมศึกษากว่าร้อยละ 91 มีโทรศัพท์มือถือ โดยเพิ่มสูงขึ้นจากร้อยละ 85 ในปี 2552 โดยเมื่อทำการวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการใช้งานรูปแบบต่างๆ แล้วพบว่าเด็กใช้เวลาคุยโทรศัพท์ หรือแชทผ่านโปรแกรม Line WhatsApp Bbmessenger Facebook เฉลี่ยวันละ 166 นาที หรือวันละ 2 ชั่วโมง 40 นาที โทรศัพท์มือถือของมีเด็กไทยเฉลี่ยถึงร้อยละ 70 สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ดียิ่งขึ้น และถือเป็นปัจจัยหนุนเสริมพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กให้เพิ่มสูงขึ้น โดยพบว่าเด็กในปัจจุบันใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตต่อวันเฉลี่ยสูงถึง 198 นาที หรือวันละกว่า 3 ชั่วโมง ข้อมูลเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงการใช้เวลาของเด็กที่ใช้ไปกับสื่อซึ่งสูงถึง 8-9 ชั่วโมงใน 1 วัน ซึ่งอาจเทียบได้กับเวลาครึ่งชีวิตยามตื่นของเด็กไทย โดยในระยะยาวอาจส่งผลกระทบต่อเวลาในการพักผ่อนที่ลดลง (สำนักงานกองทุนวิจัยแห่งชาติ 2555 : 1) แนวโน้มเด็กยุคใหม่ใช้เวลากับสื่อมากขึ้น ปัญหาที่พบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเยาวชนบางส่วนยังใช้เวลาไม่คุ้มค่า ใช้เวลาฟุ่มเฟือยหมดไปกับวัตถุและเทคโนโลยี ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ขาดการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างคนใกล้ชิด บ่งบอกได้ว่าเด็กกลุ่มนี้ขาดความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความประหยัด แสดงได้ถึงพฤติกรรมที่บกพร่องด้านการอยู่อย่างพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2553 : 23) ได้จัดทำ Road Map จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลขึ้นเพื่อเป็นทิศทางและภารกิจหลักที่สำคัญ ซึ่งได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์หลักทั้ง 4 ยุทธศาสตร์

ได้แก่ 1) การเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้โดยเน้นความสำคัญของทักษะจำเป็นพื้นฐานตามจุดเน้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย 2) กระตุ้น แรงจูงใจ ส่งเสริมสนับสนุนการนำจุดเน้นไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทุกรูปแบบ 3) สร้างความร่วมมือให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ให้นำจุดเน้นสู่การปฏิบัติ 4) สร้างความเข้มแข็งของการกำกับติดตามและประเมินผลให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น ซึ่งได้กล่าวถึงจุดเน้นของผู้เรียนในช่วงวัยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่าเน้นการอยู่อย่างพอเพียง ซึ่งหมายถึงคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตด้วยความประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ซึ่งจากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดมีสาเหตุหลายประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เป็นกลุ่มที่มีอายุในช่วง 13-16 ปี ซึ่งในทางจิตวิทยาวัยรุ่นตอนต้นที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว มีพฤติกรรมแปลกๆ และค้นหาความเป็นตัวของตัวเอง เป็นวัยที่จะต้องมีการปรับตัวในทุกๆ ด้าน อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสรีระและเปลี่ยนพฤติกรรมจากเด็กไปเป็นผู้ใหญ่ มีความโน้มเอียงและชักจูงได้ง่าย (Harry, Stack and Sullivan 1953 : 153, อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล 2541 : 90) เป็นกลุ่มที่ควรให้ความสนใจในเรื่องพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยตัวแปรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน และเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงกับพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่ดีสำหรับพยากรณ์พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ตัวอย่างมีจำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 1) กลุ่มลักษณะสถานการณ์ ประกอบด้วย ตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง กลุ่มจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วยตัวแปร ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ประกอบด้วยตัวแปร เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง 2) ตัวแปรเกณฑ์ ประกอบด้วย ตัวแปร พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน โดยใช้กรอบแนวคิดตามทฤษฎีปฏิสัมพันธ์นิยม (Interactionism model) ของ Magnusson and Endler (1977 : unpagged, อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน 2546 : 5-6) การศึกษาพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงนี้จะศึกษาตัวแปรตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของดวงเดือน พันธมนาวิน (2528 : 2-4)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบวัดจำนวน 8 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 แบบวัดพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.32 - 0.49 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.64 - 0.94 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 ฉบับที่ 2 แบบวัดเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.38 - 0.62 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.92 - 0.98 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 ฉบับที่ 3 แบบวัดการมุ่งอนาคตและการควบคุมตน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 - 0.65 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.91 - 0.98 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 ฉบับที่ 4 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.49 - 0.70 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.94 - 0.98 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ฉบับที่ 5 แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.38 - 0.59 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.93 - 0.97 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.84 ฉบับที่ 6 แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.50 - 0.71 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.90 - 0.98 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ฉบับที่ 7 แบบวัดการได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.44 - 0.69 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้างได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.88 - 0.99 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 ฉบับที่ 8 แบบวัดการได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.50 - 0.62 วิเคราะห์ความแปรปรวนเชิงโครงสร้าง ได้ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.85 - 0.94 ค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 โดยแบบวัดทั้ง 8 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราการประเมิน 6 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง และไม่จริงเลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ 6 ระดับ คือ ในกรณีที่เป็นการข้อความทางบวก “จริงที่สุด” ให้ 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง “ไม่จริงเลย” ให้ 1 คะแนน แต่ในกรณีที่เป็นการข้อความทางลบจะให้คะแนนกลับกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ได้แก่ สถิติพื้นฐาน การทดสอบค่า t การทดสอบค่า F การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

1. ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง มีความสัมพันธ์ในเชิงเส้นตรงกับพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.78 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัวนี้ร่วมกัน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนได้ร้อยละ 61 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 9.20

2. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน มี 3 ตัวแปร ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง ความเชื่ออำนาจภายในตน ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนได้ร้อยละ 61 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 9.18

3. สมการพยากรณ์พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน เขียนในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\text{พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน} = 32.92 + 0.72 (\text{การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง}) + 0.51 (\text{เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง}) + 0.21 (\text{ความเชื่ออำนาจภายในตน})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{พฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน}} = 0.48Z_{\text{การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง}} + 0.31Z_{\text{เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง}} + 0.13Z_{\text{ความเชื่ออำนาจภายในตน}}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์หาคออยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ได้แก่ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การได้รับการสนับสนุนจากคนรอบด้าน การได้รับแบบอย่างการอยู่อย่างพอเพียง ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง และเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียง มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงกับพฤติกรรมอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์นิยม สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา ระนาท (2552 : 101) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การอบรมสั่งสอนแบบใช้อำนาจอย่างมีเหตุผล การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อในความสามารถของตน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพึ่งตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่า 0.205 , 0.682, 0.535 และ 0.570 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับการพึ่งตนเองมีค่า .697 และตัวแปรเชิงสาเหตุร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการพึ่งตนเองได้ร้อยละ 48.6 งานวิจัยของธัญญา ราชแพทยาคม (2554 : 90) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมประหยัดและเก็บออม การรับรู้การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การมีแบบอย่างที่ดีจากครอบครัว การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน การสนับสนุนจากครู ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมประหยัดและเก็บออมเงินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนมี 3 ตัวแปร ได้แก่การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงความเชื่ออำนาจภายในตน ซึ่งมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน เนื่องจากการมุ่งอนาคตและการควบคุมตน คือการคิดและการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตว่าจะไรจะเกิดในอนาคตทั้งใกล้และไกล เชื่อว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตนั้นอาจจะเกิดกับตนได้ เช่นเดียวกับที่จะเกิดกับผู้อื่น และเห็นว่าสิ่งที่จะเกิดในอนาคตมีคุณค่าหรือความสำคัญและการควบคุมตนคือการมีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ บุคคลจะจัดการกับสาเหตุภายในตนเอง และสาเหตุภายนอกตนเพื่อให้ตนมีพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องจะต้องกระทำได้อย่างน้อยๆ และกระทำในปริมาณมากอย่างเหมาะสม และการกระทำเหล่านี้เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด มิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น พฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงเป็นความสามารถของบุคคลในการสนองตอบกับสภาพแวดล้อมที่กำลังเผชิญเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนจึงเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุจเดือน พันธมนาวิน และดวงเดือน พันธมนาวิน (2550 : 78) พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุของจิตลักษณะที่สำคัญของการมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตน และการมีคุณธรรมจริยธรรมและตัวแปรเชิงเหตุของพฤติกรรมคนดีที่เก่งตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับชวนชัย เชื้อสาธุน (2546 : 69 - 73) ที่ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ จำนวน 1,294 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดเวลาได้เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.23) งานวิจัยของมนูญ ภูชลินเงิน (2547 : 112 - 120) ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 480 คน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อเข้าร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมอีก 2 ตัวแปร รวมเป็น 3 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการประหยัดเวลาได้เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.24) และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551 : 208 - 213) ศึกษาพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 482 คน พบว่าลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิมอีก 5 ตัวแปร รวมเป็น 6 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการออมได้ เป็นลำดับแรก (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.46)

เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนเนื่องจาก เจตคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการรู้คิดเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำนองประโยชน์หรือโทษทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบ พอใจหรือไม่พอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจสิ่งนั้น บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบ หรือไม่ชอบของตนต่อสิ่งนั้น ธีรวุฒิ เอกะกุล (2549 : 10) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลใดจะเกิดเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านบวกหรือลบบุคคลนั้นจะต้องผสมผสานคุณลักษณะย่อยหลายๆ อย่าง เช่นการรับรู้ การประเมินค่า ความซาบซึ้ง ความสนใจ คุณลักษณะเหล่านี้จะรวมตัวกันขึ้นเป็นความรู้สึกและเจตคติของบุคคลนั้น การที่นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง ก็จะส่งผลต่อมีพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธณีนัย อัมภานุกิจ (2551 : 71) ที่ศึกษาลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย จำนวน 1,413 คน พบว่า เจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้า ร่วมทำนายกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ์อีก 4 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.20) งานวิจัยของชวนชัย เชื้อสาธุน (2546 : 85 - 87) พบว่า เจตคติต่อการประหยัดทรัพยากร เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะสถานการณ์

อีก 3 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการประหยัดเวลาของอาจารย์ได้เป็นลำดับแรก (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.55) สอดคล้องกับงานวิจัยของมณูญ ภูชลิบเงิน (2547 : 128 - 131) พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัด เมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะเดิม และลักษณะสถานการณ์อีก 7 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายได้เป็นลำดับแรก (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.61) งานวิจัยของรสนันท์ ณ นคร (2550 : 115) พบว่าเจตคติที่ดีต่อการออมเงินเมื่อเข้าทำนายร่วมกับตัวทำนายชุดจิตลักษณะตามสถานการณ์อีก 1 ตัวแปร สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการออมเงินได้ เป็นลำดับที่ 2 (ค่าเบต้าเท่ากับ 0.21)

ความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน เนื่องจากความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นความเชื่อของนักเรียนในเรื่องผลของการกระทำ ไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว เกิดจากความสามารถและการกระทำของตนเอง การที่บุคคลกระทำการใดๆโดยอาศัยความรู้ ความสามารถ ความคิด และสติปัญญาของตนเองและการกระทำนั้นๆมีลักษณะเป็นตัวของตัวเองไม่คล้อยตามผู้อื่น เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเชื่อมั่นในตนเองทำให้บุคคลอื่นไม่สามารถชักจูงหรือชักชวนให้คล้อยตามได้ ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะมีความเชื่อเสมอว่าตนเองสามารถดำเนินชีวิต หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมได้ และพร้อมที่จะยอมรับผลที่ตามมา ด้วยเหตุนี้ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจึงมีความเชื่อมั่นในพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดของตนว่า จะสามารถกระทำได้และเป็นการกระทำที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับในสังคม สอดคล้องกับ ธิดา รัฐิพานิชยางกุล (2550 : 42) ที่กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับพฤติกรรมความสำเร็จ เพราะมีความเชื่อในความสามารถของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคนาง ชูแก้ว (2551 : 176) ได้ศึกษาค่านิยมและพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่เหมาะสมซึ่งประกอบด้วยการมีลักษณะมุ่งอนาคตเป็นหนึ่งในตัวแปรปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคลได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.53 เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนมีค่านิยมที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทั้งในการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมเพื่อช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงได้เป็นอย่างดี โดยการส่งเสริมหรือจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเข้าใจตนเองเพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะเชื่ออำนาจภายในตน มุ่งอนาคตและควบคุมตน และคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง
2. ผู้ปกครองสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ ไปเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดู และปลูกฝังให้บุตรในปกครอง โดยปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง มีความเชื่ออำนาจภายในตน มีลักษณะของการมุ่งอนาคต และการควบคุมตน เพื่อส่งผลให้บุตรมีพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรทั้ง 7 ตัวแปรชุดนี้ โดยใช้เทคนิควิธีในการวิเคราะห์รูปแบบอื่น ๆ เช่น การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม การวิเคราะห์องค์ประกอบ
2. ควรทำการศึกษาดูตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียน นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เช่น ความรับผิดชอบ ความฉลาดทางอารมณ์ ตัวแปรทางสภาพแวดล้อมทางสังคม และการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ
3. ควรทำการวิจัยในรูปแบบอื่น เป็นต้นว่า การวิจัยเชิงทดลองหรือการวิจัยและพัฒนาที่มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น
4. ควรทำการวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะพฤติกรรมการอยู่อย่างพอเพียงให้กับนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. สรุปลักษณะเด่นด้านเด็กและเยาวชน ในรอบปี พ.ศ. 2554 – 2555 (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 15 เมษายน 2557). จาก http://www.childwatchthai.org/news.php?news_id=1&page=1.
- เกษม วัฒนชัย. “เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา,” วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 5, 2 (เมษายน – มิถุนายน 2550) : 6-25.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. ROADMAP จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- คณะกรรมการแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2554- 2555. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554.
- _____. สรุปลสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2545.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2551.
- ชวนชัย เชื้อสาธุชน. ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ. อุปราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุปราชธานี, 2546.
- _____. ทฤษฎีต้นไม้การวิจัยและพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศน์ที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2528.

- ดุษฎีเดือน พันธมนาวิน และดวงเดือน พันธมนาวิน. “หลักเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคล : ทฤษฎีและผลการวิจัยเพื่อสร้างดัชนีในแนวจิตพฤติกรรมศาสตร์,” วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. 47, 1 (มกราคม 2550): 27-29.
- ธัญญา ราชแพทยาคม. ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านธนาคารโรงเรียน ครอบครัวและการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2554.
- ธณัณย์ อำภานุกิจ. ลักษณะทางจิตและลักษณะทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมประหยัดพลังงานไฟฟ้าในอาคารสำนักงานของพนักงานธนาคารกรุงไทยจำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551.
- ธิดา อิตติพานิชยางกูร. ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอารมณ์และความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. การวัดเจตคติ. อุปสรรชานี้: วิทยาออฟเซทการพิมพ์, 2549.
- เพ็ญประภา ระนาท. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพึ่งตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มพระนครเหนือ สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.
- มนูญ ภูชลินเงิน. ปัจจัยทางจิตสังคมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547.
- รสนันท์ ณ นคร. ปัจจัยเชิงเหตุแบบบูรณาการทางจิตลักษณะและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีธนาคารในโรงเรียน. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2550.
- วรารคนาง ชูแก้ว. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. วิกฤตการณ์การเงินในเอเชีย พ.ศ. 2540 (ออนไลน์) 2555 (อ้างเมื่อ 16 เมษายน 2558). จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/>
- สมพร เทพลีธา. การเดินตามรอยพระยุคลบาทเศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการทุจริต. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์, 2546.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. เศรษฐกิจพอเพียงทางเลือกทางรอด. กรุงเทพฯ: ฐานการพิมพ์, 2552.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.